

**Міністерство екології та природних ресурсів України
Державна служба геології та надр України
Північне державне регіональне геологічне підприємство “Північгеологія”
Український науково-виробничий центр геохімічних досліджень**

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Генеральний директор
ПДРГП “Північгеологія”**

_____ **С.М. Азюковський**

“ ____ ” _____ 2011 р.

**Тимчасові методичні рекомендації
з виконання робіт по радіаційно-гігієнічній оцінці
нерудної сировини в кар’єрах**

Головний геолог

_____ **В.Л. Приходько**

Начальник геологічного

відділу _____ **Л.І. Ликов**

Провідний геолог

_____ **О.П. Клименко**

Директор УкрНВЦГД

_____ **В.Р. Клос**

Начальник спеціалізованого
загону масових пошуків (СЗМП)

_____ **О.М. Лепілін**

Геофізик I категорії СЗМП

_____ **Л.А. Шихман**

I. Загальні положення

Джерелом іонізуючого випромінювання, яке згубно діє на людей та навколишнє середовище, є радіоактивні елементи. Для обмеження впливу на людину іонізуючого випромінювання встановлені контрольні рівні питомої активності природних радіонуклідів в будівельних матеріалах, що використовуються в різних видах будівництва. Допустимі рівні сумарної питомої активності природних радіонуклідів в будівельних матеріалах регламентуються Нормами радіаційної безпеки України (НРБУ-97) та Державними будівельними нормами (ДБН В.1.4-0.01-97, ДБН В.1.4-0.02-97, ДБН В.1.4-1.01-97, ДБН В.1.4-2.01-97). Згідно з вимогами нормативних документів, оцінка природної радіоактивності на родовищах будівельних матеріалів, що розробляються, проводиться щорічно.

II. Природна радіоактивність гірських порід, що використовуються для виробництва будівельних матеріалів та виробів

Для виробництва будівельних матеріалів використовуються: магматичні, метаморфічні та осадові породи, які характеризуються різними вмістами природних радіонуклідів (урану, радію, торію та калію). Уран та торій знаходяться в гірських породах (за винятком родовищ та рудопроявів) у розсіяному стані в породоутворюючих та акцесорних мінералах. У акцесорних мінералах уран та торій концентруються у вигляді ізоморфних домішок (ортит, циркон, пірохлор, ксенотим, сфен та інші). Крім того, ці елементи можуть знаходитись у сорбційному стані у фосфатах, лімонітах, глауконітах, органічних сполуках та цеолітах. Уран завжди супроводжується радієм.

Калій є складовою частиною слюд та польових шпатів у магматичних та метаморфічних породах, а також калійних солях, глауконіті, алуніті та інших мінералах осадових порід. Радіоактивний ізотоп K^{40} складає 0,012% від загального калію.

Осадові та метаморфічні породи, які вміщують фосфатні та органічні домішки і мають підвищену природну радіоактивність, можуть використовуватися лише для виробництва будівельних матеріалів другого та третього класів.

Переважна більшість родовищ будівельної сировини, які пов'язані з піщано-глинистими відкладами четвертинного віку, практично не мають підвищеного вмісту природних радіонуклідів. В той же час, деякі осадові породи четвертинного віку характеризуються підвищеним вмістом природних радіонуклідів:

- піски та пісковики полтавської серії;
- глини, пісковики, алевроліти сарматського ярусу нижнього неогену в межах Житомирської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей;
- менілітові пісковики олігоцену Львівської області;
- пісковики нижнього девону Тернопільської області;

- пісковики венду Вінницької області;
- бучакські відклади, складені переважно вуглистими пісками та глинами, а також бурим вугіллям.

Докембрійські породи, що складають УЩ, поділяються на три групи: породи з низькою природною радіоактивністю, середньою та високою.

До порід із низькою природною радіоактивністю відносяться:

- середньопротерозойські перидотити, діабазиди, габро-діабазиди;
- нижньопротерозойські габро-анортозити, габро-піроксеніти;
- архейські плагіомігматити та плагіограніти;
- архейські мігматити плагіоклаз-роговообманкові, діорити та гранодіорити, серпентиніти, актиноліти та піроксеніти;
- нижньопротерозойські кварцитовидні пісковики, гнейси біотит-піроксенові, кварцити, сланці тальк-карбонатні актинолітові, кварцити та роговики.

До порід із середньою радіоактивністю відносяться:

- нижньопротерозойські граніти Клесівського, Осницького та Рокитнянського районів, монцоніти Клесівського району, пегматити та пегматоїдні граніти чарнокітового комплексу, граніти аплітоїдні дрібно- та середньозернисті з блакитним кварцом поміж чарнокітів, мігматити діоритового складу, граніти гранат-біотитові чудново-бердичівські, чарнокіти;
- архейські плагіоклазові мігматити, гіперстенові плагіограніти;
- середньопротерозойські кварцові порфіри, метадіабазиди, порфірити, та сланці;
- нижньопротерозойські адамелітові кератофіри, гнейси біотитові, гранат-біотитові, піроксен-біотитові, графіт-біотитові.

До порід з високою радіоактивністю відносяться:

- нижньопротерозойські граніти рапаківі, пегматити та граніти кіровоградського, новоукраїнського, житомирського, уманського та токарівського комплексів;
- середньопротерозойські граніти, метасоматити Пержанської зони.

Незалежно від віку підвищений вміст природних радіоактивних елементів спостерігається в зонах порушень, який пов'язаний з проявами епігенетичних та накладених метасоматичних процесів.

III. Способи визначення природної радіоактивності гірських порід

Комплекс робіт з радіаційно-гігієнічної оцінки корисних копалин включає: визначення потужності експозиційної дози гамма-випромінювання гірських порід в природному заляганні та визначення величини сумарної питомої активності радіонуклідів в пробах, відібраних на родовищі, яке обстежується.

Потужність експозиційної дози випромінювання гірських порід визначається гамма-методом шляхом вивчення їх радіоактивності у 2л – геометрії вимірювань в гірських виробках та керну свердловин, а також у 4л – геометрії вимірювань при каротажі свердловин та шурфів.

Сумарна питома активність радіонуклідів визначається за формулою:

$$A_{\text{сум}} = A_U + 1.31A_{\text{Th}} + 0.085A_K, \text{ де:}$$

$A_{\text{сум}}$ – сумарна питома активність будівельної сировини;

A_U , A_{Th} , A_K питома активність урану, торію та калію відповідно, що визначаються лабораторними дослідженнями.

IV. Вимірювання гамма-активності гірських порід та методика оцінки природної радіоактивності родовищ

Комплекс польових робіт спрямовано на вирішення головного питання – всебічної радіаційної оцінки не тільки родовищ взагалі, а й на встановлення ступеню та характеру розподілу порід з різними рівнями вмісту радіонуклідів. Згідно з "Вимогами до оцінки природної радіоактивності..." ДКЗ України, 1997р. при проведенні польових робіт виконуються наступні дослідження: геологічна документація стінок (уступів) кар'єрів із радіометричними дослідженнями; визначення потужності експозиційної дози (ПЕД) у різноманітних типах порід; визначення концентрації радіонуклідів у різноманітних типах порід; визначення потужностей експозиційної дози товарної продукції та встановлення в ній концентрації радіонуклідів на підставі борозневого (пунктирної борозни) випробування гірських порід.

Геологічна документація стінок (уступів) здійснюється з радіометричними спостереженнями з використанням радіометра СРП-68.01 або інших засобів з подібними метрологічними параметрами, з метою виявлення ділянок з підвищеною радіоактивністю порід, та борозневого (пунктирна борозна) випробування для визначення сумарної питомиї активності в стаціонарній лабораторії.

Виміри потужностей експозиційної дози на стінках уступів відробки виконуються при безперервному прослуховування та записом в журналі спостереження величини ПЕД у фіксованих точках з інтервалом 5 м в межах ділянок з нормальним гамма-фоном (до 20 мкР/год), зі згущенням інтервалів фіксованих вимірів ПЕД до 0,2-2 м на ділянках з підвищеним гамма-фоном (>20 мкР/год) з метою визначення їх границь. В фіксованих точках на уступах виробки вимір ПЕД виконується на двох рівнях – у підшві уступу та на висоті 2-3 м. Для виключення впливу бокового та розсіяного опромінення на блок детектора СРП-68-01 одягається екран із свинцю з товщиною стінок 3 мм та довжиною 140 мм, що дозволяє, в певній мірі, виключити вплив бокового підсвічування, тобто геометрія вимірювання наближається до 2- π геометрії вимірювання. За даними двох вимірів фіксується більше значення.

Вимір ПЕД гірських порід по дну гірничих виробіток за Z-подібними профілями здійснюється по профілях, орієнтованих в хрест простягання порід. Відстань між профілями в залежності від геологічної будови, розміру кар'єру та неоднорідності гамма-поля, може коливатися від 5 м до 30 м. Відстань між точками спостереження по профілях повинна бути від 1 м до 10 м і залежить від однорідності гамма-фона. Виявлені аномалії

деталізуються шляхом зменшення відстані між пунктами спостережень до 0,2-0,1 м з оконтуренням аномальних ділянок за межами профілю.

Контрольні виміри ПЕД гамма-випромінювання іншими радіометрами виконуються в обсягам не менше, ніж 10% від загальної кількості основних вимірів.

V. Класифікація будівельних матеріалів та групи родовищ за ступенем радіоактивності

Класифікація будівельних матеріалів відповідно до допустимих рівнів сумарної питомої активності природних радіонуклідів виконується на підставі Норм радіаційної безпеки України (НРБУ-97), Системи норм та правил зниження рівня іонізуючих випромінювань природних радіонуклідів в будівництві (ДБН В.1.4-0.01-97, ДБН В.1.4-0.02-97, ДБН В.1.4-1.01-97, ДБН В.1.4-2.01-97) та Вимог до оцінки природної радіоактивності корисних копалин при проведенні геологорозвідувальних робіт на родовищах будівельної сировини, які затверджені наказом Державної комісії України по запасах корисних копалин № 105 від 15 грудня 1997 р.

Клас будівельної сировини, згідно з нормативними документами, встановлюється за максимально визначеною величиною сумарної питомої активності природних радіонуклідів ($A_{\text{сум}}$) та величиною ПЕД гамма-випромінювання гірських порід.

До першого класу відноситься будівельна сировина з $A_{\text{сум}} \leq 370$ Бк/кг (ПЕД ≤ 20 мкР/год), котра може бути використана в усіх видах будівництва без обмежень.

До другого класу відноситься будівельна сировина з $370 \text{ Бк/кг} < A_{\text{сум}} \leq 740$ Бк/кг (ПЕД ≤ 40 мкР/год), котра може бути використана для будівництва доріг та промислового будівництва в межах населених пунктів та зон перспективної забудови.

До третього класу відноситься будівельна сировина з $740 \text{ Бк/кг} < A_{\text{сум}} \leq 1350$ Бк/кг (ПЕД ≤ 60 мкР/год), котра може бути використана для будівництва доріг за межами населених пунктів, гребель та підземних споруд, що покриті шаром ґрунту понад 0,5 м.

За ступенем радіоактивності та характером розподілу порід з різним вмістом природних радіонуклідів родовища будівельної сировини поділяються на три групи.

I група – родовища, що складені породами з низькою природною радіоактивністю, які відносяться до першого класу.

II група – родовища, що складені породами з низькою природною радіоактивністю і вміщують жили, дайки, прошарки, лінзи з підвищеною радіоактивністю другого та третього класу.

III група – родовища, що складені, переважно або цілком, породами з підвищеною природною радіоактивністю, які відносяться до другого або третього класу. В окремих випадках можливий селективний видобуток порід з низькою радіоактивністю.

У випадках, коли на родовищах II та III груп уступи, що плануються до видобутку в поточному році, відносяться до I класу, як правило, необхідно проводити каротаж шпурів, пробурених під вибухові роботи.

VI. Розрахунок вартості радіаційно-гігієнічної оцінки будівельної сировини кар'єру, що планується до видобутку в поточному році

Розрахунок вартості радіаційно-гігієнічної оцінки будівельної сировини проводився на основі ЗУКНів на геологорозвідувальні та лабораторні роботи і радіометричні дослідження. Для складання технічного завдання на проведення радіаційно-гігієнічної оцінки будівельної сировини "Замовник" повинен передати "Виконавцю" наступні документи:

- запланований обсяг видобутку мінеральної сировини в поточному році;
- маркшейдерський план кар'єру, на якому винесені уступи, що плануються до видобутку в поточному році;
- план розташування розвідувальних свердловин;
- дані радіаційно-гігієнічних обстежень кар'єру, що проводились в попередні роки;
- каротажні діаграми гамма-каротажу за попередні роки (якщо проводився).

"Виконавець" повинен передати "Замовнику" наступні документи:

1. Розрахунок мінімальної кошторисної вартості радіаційно-гігієнічної оцінки будівельної сировини I групи (розділ V) для кар'єрів з різними видами сировини та обсягами видобутку (наведені в Додатку Б). Витрати на радіаційно-гігієнічне обстеження кар'єрів будівельної сировини залежать від обсягів видобування та обраховуються з урахуванням того, що на 10 тис. м³ видобуваної сировини мінімально необхідно виконати радіометричні роботи у 10 пунктах спостережень та відібрати 1 пробу на гамма-спектрометричний аналіз. Для будівельної сировини II групи (розділ V) застосовується підвищуючий коефіцієнт детальності досліджень 1,5-2,0 в залежності від кількості жил, дайок, прошарків, лінз II та III класу. Для будівельної сировини III групи (розділ V) застосовується підвищуючий коефіцієнт детальності досліджень 2,0-3,0 в залежності від неоднорідності гамма-поля в кар'єрі.

При відсутності вище перерахованих документів, які надаються "Замовником", вартість робіт визначається за окремим розрахунком.

Орієнтовна вартість робіт на 01.01. 2010, яка надана в таблиці № 1, не включає вартість гамма-каротажу шпурів та витрати на відрядження, які по кожному об'єкту обраховуються окремо. Транспортування персоналу обраховане при відстані від бази підприємства до кар'єру 105 км (уточнюється в кожному конкретному випадку).

Розцінки на роботи перераховуються в зв'язку із зміною мінімальної заробітної плати, вартості матеріалів та зміною нормативних відрахувань.

2. За результатами виконаних робіт надається звіт з радіаційно-гігієнічної оцінки природної радіоактивності мінеральної сировини кар'єру,

яка буде видобуватися в поточному році. Звіт вміщує наступні обов'язкові розділи та документи:

- Вступ - в якому коротко висвітлюється інформація про родовище (ким і коли розвідане і до якого класу по радіоактивності воно віднесене при захисті запасів сировини в ГКЗ), інформація про адміністративне та геологічне розташування, коли, ким і за яким договором виконувались роботи;
- Методика робіт – де висвітлюється методика виконання польових (натурних) спостережень та камеральних (інтерпретаційних) робіт з визначення природної радіоактивності мінеральної сировини в кар'єрі, нормативне, метрологічне, технічне забезпечення;
- Результати робіт – де надаються аналіз отриманих результатів радіометричних спостережень та аналітичних досліджень, котрі ілюструються як у табличній формі, так і у вигляді відповідних графіків та схем;
- Висновок – в якому надається оцінка радіоактивного класу сировини, яка досліджувалась;
- Протокол засідання Науково-технічної ради ПДРГП „Північгеологія” про розгляд даного звіту;
- Радіаційний сертифікат на мінеральну сировину, яка буде видобуватись в поточному році;
- Копії свідоцтв про державну перевірку засобів вимірювання та атестацію лабораторії, в котрій виконувався гамма-спектрометричний аналіз.
- Паспорт радіаційної якості готової сировини та будівельного матеріалу (за окрему плату).

До Тимчасових методичних рекомендацій додаються наступні типові додатки:

1. Типовий договір з технічним завданням на виконання радіаційно-гігієнічної оцінки будівельної сировини в кар'єрах (Додаток А);
2. Типовий розрахунок кошторисної вартості видів та обсягів робіт на різні види мінеральної сировини (Додаток Б);
3. Список розрахунків кошторисної вартості радіаційно-гігієнічної оцінки будівельної сировини кар'єрів, що плануються до видобутку в поточному році (Додаток В).

Додаток А

ДОГОВІР № _____

“ _____ ” 201_р. м. Київ
 “ _____ ” (назва) (надалі – «Замовник») в особі директора _____ (прізвище, ім'я, по батькові), що діє на підставі _____, з однієї сторони, та Північне державне геологічне підприємство “Північгеологія”, що іменується надалі «Виконавець» в особі _____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові), який діє на підставі Довіреності № __- від __. __. 201_р. з іншої сторони, уклали цей Договір на виконання дослідних робіт (надалі іменується «Договір») про таке.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. **Замовник** доручає, а **Виконавець** бере на себе виконання роботи: «**Радіаційно-гігієнічна оцінка _____ родовища (кар'єру)_____**» у відповідності з технічним завданням та календарним планом.

1.2. Вимоги до роботи, що є предметом договору, викладені в технічному завданні (додаток А2).

2. ВАРТІСТЬ РОБІТ І ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИКОНАНІ РОБОТИ

2.1. За виконану роботу **Замовник** сплачує **Виконавцеві** – _____ грн. (_____ грн. _____ коп.), в тому числі ПДВ – _____ (_____ грн. _____ коп.), що узгоджено і протоколі договірної ціни (додаток А1). Вартість робіт розрахована на підставі кошторисно-фінансового розрахунку (додаток А4).

2.2. Розрахунок між **Замовником** і **Виконавцем** проводиться по етапах, згідно актів здачі-приймання виконаних робіт за фактично виконані роботи, в межах кошторисної вартості договору (етапу) та відповідно до календарного плану робіт.

2.3. За 10 днів до початку виконання робіт **Замовник** здійснює авансування роботи **Виконавця** в розмірі 50 % вартості робіт, що складає _____ грн.

2.4. Остаточний розрахунок вартості виконаних робіт (етапу), здійснюється на протязі 10 банківських днів з моменту підписання акту приймання-передачі виконаних робіт.

2.5. Дострокове виконання та оплата робіт по договору допускається за згодою сторін.

3. ПОРЯДОК ПРИЙМАННЯ ТА ПЕРЕДАЧІ РОБІТ

3.1. По закінченню виконання роботи в цілому або етапу робіт згідно Календарного плану (Додаток № 3), **Виконавець** складає акт здачі-приймання виконаних робіт в двох примірниках, який надається **Замовнику** для підписання. Одночасно з актом здачі-приймання виконаних робіт передається науково-технічний звіт та матеріали передбачені технічним завданням. **Замовник** протягом 10 днів з моменту отримання акту здачі-приймання виконаних робіт повинен його розглянути, підписати та повернути один примірник **Виконавцю** або надати вмотивовану відмову від підписання акту.

3.2. В разі вмотивованої відмови **Замовника** в підписанні акту приймання-здачі виконаних робіт, протягом 10 днів, сторони складають двосторонній акт з перерахуванням недоліків, та заходів, необхідних для їх виправлення, а також термінів їх виконання. У випадку не підписання акту здачі-приймання виконаних робіт чи не наданні вмотивованої відмови у встановлені пунктом 3.1 Договору строки, роботи вважаються прийнятими в повному обсязі і без зауважень.

3.3. **Виконавець** зобов'язаний на вимогу **Замовника** виправити виявлені недоліки у виконаній роботі без додаткової оплати при умові, що вони не виходять за межі виконаних робіт. Внесення виправлень узгоджується **Виконавцем** із **Замовником**. Якщо під час виконання робіт **Замовник** чи **Виконавець** знайдуть за необхідне замінити один вид робіт іншим, то така заміна допускається за письмовою згодою.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

3.1. **Виконавець** зобов'язаний:

- виконувати роботи якісно, відповідно технічного завдання, з дотриманням діючих нормативних документів у термін, передбачений Договором;
- надати звіт про виконану роботу **Замовнику** у письмовій формі в одному екземплярі після підписання останнього акту приймання-здачі виконаних робіт;
- за свої кошти усувати допущені з його вини недоліки у технічній документації, які можуть спричинити відступ від техніко-економічних показників, передбачених у технічному завданні або у договорі;
- негайно інформувати **Замовника** про виявлену неможливість одержати очікувані результати або недоцільність продовжувати роботу;
- надати **Замовнику** податкову накладну на суму проведеної оплати протягом п'яти днів.

3.2. **Замовник** зобов'язаний:

- передати **Виконавцеві** необхідну для виконання робіт інформацію;
- прийняти виконані роботи та оплатити їх у порядку встановленому п. 2.4. Договору;

3.3. Сторони несуть відповідальність у встановленому законодавством порядку. Сторони не несуть відповідальності за порушення своїх зобов'язань за цим Договором, якщо воно сталося не з їх вини.

3.4. Сторона, для якої стало неможливим виконання обов'язків через форс-мажорні обставини, повинна негайно в письмовій формі сповістити іншу сторону про виникнення чи припинення дії цих обставин. Свідоцтво компетентного органу (або суду) є достатнім доказом визнання зазначених обставин форс-мажорними.

3.5. За порушення умов Договору (затримку виконання, затримку оплати робіт за актом приймання-передачі) винна сторона сплачує іншій стороні пеню у розмірі подвійної облікової ставки НБУ на суму простроченого зобов'язання за кожний день прострочення.

5. ІНШІ УМОВИ

4.1. Результати робіт отримані при виконанні договору належать **Замовнику** та можуть бути використані **Виконавцем** за погодженням із **Замовником**.

4.2. При виконанні робіт **Виконавець** має право під свою відповідальність вносити зміни в зміст і методику робіт, якщо вони не суперечать вимогам, встановленим ТЗ.

4.4. Усі спірні питання повинні вирішуватися шляхом переговорів. У разі неможливості досягнення згоди питання передається на розгляд господарського суду.

4.5. Усі зміни вимог технічного завдання та календарного плану, якщо вони стосуються обсягів і строків виконання, мають оформлятися додатковою угодою.

4.6. У випадках, не передбачених цим договором, сторони керуються чинним законодавством.

6. ТЕРМІН ДІЇ ДОГОВОРУ

5.1. Договір набуває чинності з дня його підписання і діє до „___” _____ 201_р.

5.2. Договір складено в 2-х оригінальних примірниках, по одному для кожної сторони, кожен з яких має однакову юридичну силу.

7. ДОДАТКИ ДО ДОГОВОРУ

1. Протокол угоди про договірну ціну. Додаток А1.
2. Технічне завдання. Додаток А2
3. Календарний план робіт. Додаток А3.
4. Кошторисно-фінансовий розрахунок. Додаток А4.

Замовник:**Виконавець:**

Поштова адреса;
Тел./факс _____
Код ЄДРПОУ _____
Р/р № _____

МФО _____
ПН _____
Номер свідоцтва _____

Директор _____

ПБ

“ ____ ” _____ 201_р.

Додаток А1
до Договору № _____
від «__» _____ 201_ р.

ПРОТОКОЛ

погодження договірної ціни на дослідну продукцію

за договором № _____ від “__” _____ 201_ р. на виконання дослідних робіт за темою: «**Радіаційно-гігієнічна оцінка** _____ **родовища (кар’єру)**_____».

Ми, що нижче підписалися, від «**Замовника**» – директор “_____” _____ (прізвище, ім’я, по батькові), від «**Виконавця**» _____ (посада, назва філії, прізвище, ім’я, по батькові) засвідчуємо, що Сторонами досягнуто угоди про розмір договірної ціни на дослідну роботу в сумі _____ (_____) гривень, в тому числі ПДВ – _____ (_____) гривень.

Цей протокол є підставою для проведення взаємних розрахунків і платежів між «**Замовником**» і «**Виконавцем**».

ВІД ВИКОНАВЦЯ

Директор _____

_____

ВІД ЗАМОВНИКА

Директор _____

_____

Додаток А2
до Договору № _____
від «__» _____ 201_ р.

**ЗАТВЕРДЖУЮ
ЗАМОВНИК**

Директор _____

ПІБ

“__” _____ 201_ р.

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

На роботу: «Радіаційно-гігієнічна оцінка _____ родовища (кар'єру)»

Технічні умови:

- розташування ділянки досліджень: _____
- відстань до ділянки досліджень від бази _____;
- видобувна гірська порода і її радіаційно-гігієнічний клас за оцінкою запасів: _____, __ класу;
- запланований об'єм видобутку на 201_ рік (маса в т.): – _____ т ;
- - кількість видобувних уступів передбачених для поточної розробки: _____.

Графічні додатки:

- маркшейдерський план кар'єру, на якому винесені уступи, що плануються до видобутку в поточному році;
- план розташування шпурів та розвідувальних свердловин (при необхідності і наявності);
- дані радіаційно-гігієнічних обстежень кар'єру, що проводились в попередні роки (при необхідності і наявності);
- каротажні діаграми гамма-каротажу за попередні роки (якщо проводився).

Мета роботи: Радіаційно-гігієнічна оцінка природної радіоактивності *гірської породи* з видобувного уступу _____ кар'єру, що експлуатується в 201_ році.

Об'єкт досліджень: гірська порода _____ кар'єру.

Склад робіт:

1. Підготовчий період - Складання проектно-кошторисної документації, організація польових робіт;
2. Польові роботи – радіометричні дослідження в кар'єрі (заміри ПЕД гамма випромінювання), відбір радіохімічних проб *гірської породи*;
3. Аналітичні роботи – підготовка проб для лабораторних досліджень, повний гамма-спектрометричний аналіз проб *гірської породи* (експозиція 1,5 години);
4. Камеральні роботи – опрацювання результатів аналітичних і польових досліджень, складання схем і графіків, написання звіту та надання радіаційного сертифікату (паспорту).

Основні технічні вимоги до виконання роботи: Методики виконання робіт (радіометричні виміри, відбір проб, аналітичні дослідження, обробка результатів) згідно з вимогами діючих нормативних документів і вимогами ДКЗ.

Обсяги робіт

1. Польові роботи

1.1. Вимірювання ПЕД гамма-випромінювання на поверхні породи і на висоті 2м в межах видобувного уступу, що експлуатується в 201_ року – ___ пунктів спостережень (п.с.). Місця п.с. фіксуються в географічних (метричних) координатах за допомогою портативного навігатора GPS та на маркшейдерському плані кар'єру.

1.2. Відбір ___ проб породи в межах кар'єру із видобувного уступу, що експлуатується в 201_ року. Проби породи відбираються пробовідбірником з поверхневого шару, методом „конверту” 5х5м, („пунктирної борозни”) в 5-и пунктах. Місця відбору проб визначаються за результатами радіометричних спостережень і розміщуються рівномірно по уступу досліджень та фіксуються в географічних (метричних) координатах за допомогою портативного навігатора GPS та на маркшейдерському плані кар'єру.

2. Лабораторні роботи:

2.1 Гамма-спектрометричний аналіз проб породи (експозиція 1,5 год) на природні та штучні радіонукліди – ___ проби.

3. Камеральна обробка результатів:

3.1.Радіаційно-гігієнічна оцінка рівнів ПЕД гамма-випромінювання в межах досліджуваного уступу;

3.2.Радіаційно-гігієнічна оцінка рівнів сумарної питомої активності природних радіонуклідів в породах з видобувного уступу;

3.3. Складання графіків і схем;

3.4. Складання та написання звіту.

Склав

 ПІБ

Додаток АЗ
до Договору № _____
від «_» _____ 201_ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН РОБІТ

№ п/п	Найменування основних етапів робіт	Термін виконання		Розрахунок ова ціна етапу, грн. з ПДВ
		початок	закінчення	
1	Організаційні та польові роботи	__.:__.:__.	__.:__.:__.	_____
2	Пробопідготовка та лабораторні роботи	__.:__.:__.	__.:__.:__.	_____
3.	Камеральні роботи та складення звіту	__.:__.:__.	__.:__.:__.	_____

Всього: _____

Виконавець

_____

_____ ПІБ

Замовник

_____

_____ ПІБ

Додаток Б

Типовий розрахунок кошторисної вартості видів та обсягів робіт на різні види мінеральної сировини

Видобувна сировина	Класифікація об'єкту по запланованій масі видобутку на рік	Обов'язкові види радіоекологічних досліджень		Джерело розрахунку	Вартість робіт в грн. на 01.01.2011р.
		Кількість пунктів радіометричного спостереження	Кількість проб для лабораторних досліджень		
Пісок, суглинок	Малий до 10 тис. т	До 10	1-2	ЗУКН -2,3	4662
	Середній 10-100 тис. т	10-100	2-10	-"-	від 4662 до 18700
	Великий > 100 тис. т	Більше 100	Більше 10	-"-	>18700
Каолін, мергель, вапняк	Малий до 10 тис. т	До 15	2-3	-"-	5798
	Середній 10-100 тис. т	15-150	2-15	-"-	від 5798 до 25811
	Великий > 100 тис. т	Більше 150	Більше 15	-"-	>25811
Кристалічні породи (граніт, габро, діабаз, кварцит і тп.)	Малий до 25 тис. т	До 25	3-5	-"-	8070
	Середній 25-250 тис. т	25-250	3-30	-"-	від 8070 до 44980
	Великий > 250 тис. т	Більше 250	Більше 30	-"-	>44980

Примітка:

1. Розрахунок виконаний для родовищ, що відносяться до першого класу.
2. Розрахунок вартості радіаційно-гігієнічної оцінки включає в себе транспортування персоналу від бази підприємства до кар'єру на відстань 105 км туди і назад (в кожному конкретному випадку уточнюється окремо).
3. В розрахунок не включені витрати на відрядження та каротаж шпурів.

Додаток В

РОЗРАХУНКИ ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор

ПДРГП "Північгеологія"

С.М.Азюковський

2011р.

СПИСОК РОЗРАХУНКІВ

кошторисної вартості радіаційно - гігієнічної оцінки будівельної сировини кар'єрів, що плануються до видобутку в поточному році.

№ п/п	Найменування робіт і витрат	Обсяг робіт	Кошторисна вартість обсягу робіт, грн	№№ Розрахунків одиночної кошторисної вартості робіт
1	Радіаційно - гігієнічна оцінка кар'єрів суглинків, або пісків	обсяг видобутку до 10 тис.т.	4878	Зведений розрахунок №1 Розрахунки 1-4
2	Радіаційно - гігієнічна оцінка кар'єрів суглинків, або пісків	обсяг видобутку до 100 тис.т.	18002	Зведений розрахунок №2 Розрахунки 1-4
3	Радіаційно - гігієнічна оцінка каоліну, мергелю, або вапняку	обсяг видобутку до 10 тис.т.	5408	Зведений розрахунок №3 Розрахунки 1-4
4	Радіаційно - гігієнічна оцінка каоліну, мергелю, або вапняку	обсяг видобутку до 100 тис.т.	26069	Зведений розрахунок №4 Розрахунки 1-4
5	Радіаційно - гігієнічна оцінка кар'єрів кристалічної сировини (габро, граніти та інше)	обсяг видобутку до 10 тис.т.	8417	Зведений розрахунок №5 Розрахунки 1-4
6	Радіаційно - гігієнічна оцінка кар'єрів кристалічної сировини (габро, граніти та інше)	обсяг видобутку до 100 тис.т.	45928	Зведений розрахунок №6 Розрахунки 1-4

Розрахунки складено:

Директор УкрНВЦГД В.Р.КлосЕкономіст I кат. Н.І.Жаркова

Розрахунки перевірено:

Керівник ПКГ В.І.Рублик

Київ 2011р.